
ADVIES

Tweejaarlijks verslag 2022-2023 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting : « De financiële dimensie van armoede »

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	3 mei 2024
Aanvraag behandeld door	Commissie Diversiteit - Gelijkheid van kansen - Armoede Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën Commissie Huisvesting Commissie Sociale Zaken en Gezondheid
Advies goedgekeurd door de Plenaire vergadering van	20 juni 2024

Brupartners bestaat uit 7 effectieve en 7 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties (BECI)** vertegenwoordigen, 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die **de representatieve middenstandsorganisaties** vertegenwoordigen, 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector (BRUXEO)** vertegenwoordigen en 15 effectieve en 15 plaatsvervangende leden die **de representatieve werknemersorganisaties** vertegenwoordigen (6 ABVV, 6 ACV, 3 ACLVB).

Vooraf

Deze adviesaanvraag betreffende het Verslag 2022-2023 van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting past in het kader van de uitvoering van artikel 4, § 2 van het op 5 mei 1998 ondertekende Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de bestending van het armoedebeleid, dat bepaalt dat "*binnen de maand na ontvangst de federale regering het Verslag aan de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven bezorgt die op hun beurt binnen de maand advies uitbrengen, namelijk over de gebieden die tot hun taken behoren. De Gemeenschappen en Gewesten vragen eveneens advies aan hun adviesorganen die op dit vlak bevoegd zijn volgens dezelfde procedure*".

Sinds 2005 heeft Brupartners adviezen over negen tweejaarlijkse verslagen uitgebracht. Het meest recente advies heeft betrekking op het tweejaarlijks verslag 2020-2021 met de titel "Solidariteit en armoede" en werd op 17 november 2022 aangenomen¹.

Daarnaast wordt Brupartners regelmatig gevraagd om adviezen uit te brengen over de verslagen van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, met name de Welzijnsbarometer.

Dit **twaalfde** verslag, getiteld "*De financiële dimensie van armoede*"², stelt vast dat armoedesituaties altijd beginnen met een gebrek aan geld om de kosten van een menswaardig bestaan te dekken. Het structurele gebrek aan geld brengt de doeltreffendheid van de fundamentele rechten in gevaar van personen in een situatie van armoede, die met ongelijkheden en uitsluiting in verschillende levensdomeinen worden geconfronteerd. Een fatsoenlijk inkomen is van essentieel belang om controle te hebben over het leven, een toekomst op te bouwen en rechten en verantwoordelijkheden uit te oefenen. Dit tweejaarlijks verslag gaat in op de financiële dimensie van armoede, zonder echter de meerdimensionale aard van armoede te negeren.

Na verschillende overlegvergaderingen met de actoren in de strijd tegen armoede werd besloten om de volgende sub-thema's te behandelen: inkomen, ongelijkheid tegenover stijgende prijzen en inflatie, de financiële impact van digitalisering, overmatige schuldenlast, financiële steun en toegang tot rechten. Voor elk van deze sub-thema's wordt een reeks aanbevelingen naar de verschillende regeringen toe geformuleerd.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Brupartners wil nogmaals de kwaliteit van de werkzaamheden en de kwaliteit van de analyses van het verslag en van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting benadrukken.

Voor toekomstige verslagen wenst **Brupartners** dat er in de inleiding van het verslag een zin zou worden toegevoegd om duidelijk te maken dat de mannelijke vorm gemeenslachtig wordt gebruikt.

---

¹ [A-2022-073-BRUPARTNERS](#).

² Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, [Tweejaarlijks verslag 2022-2023 « De financiële dimensie van armoede »](#), 2023.

1.1 Overleg

Brupartners herinnert aan het belang van sociaal overleg in Brussel en in België in het algemeen. Het sociaal overleg verenigt immers de hele burgermaatschappij dankzij de vakbonden (werknemers), de werkgeversvertegenwoordigers uit de non-profitsector (mutualiteiten, verenigingen, NGO's, collectieven, enz.) en die uit de profitsector (zelfstandigen, kleine, middelgrote en grote ondernemingen). Het is zo een erkend en doeltreffend overlegkanaal.

Aldus stelt **Brupartners** voor om wanneer toekomstige verslagen worden opgesteld de sociale partners voorafgaandelijk tijdens overlegvergaderingen te raadplegen.

Brupartners betreurt het nogmaals dat het verslag geen transversale en diepgaande genderanalyse bevat. Daarnaast vraagt hij dat de Brusselse Raad voor de gelijkheid tussen vrouwen en mannen de kans zou krijgen om een advies over dit verslag en toekomstige tweejaarlijkse verslagen van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting uit te brengen. **Brupartners** is ook verbaasd dat het Instituut voor de Gelijkheid van vrouwen en mannen niet bij de opstelling van dit verslag werd geraadpleegd.

1.2 Impact en evaluatie

Brupartners stelt vast dat dit het twaalfde verslag van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting is en dat de federale en gefedereerde overheden zich deze verslagen niet lijken te hebben toegeëigend om een breed beleid op dit gebied te voeren.

Brupartners vraagt zich dan ook af welke reële en concrete impact deze verslagen op personen in een situatie van armoede hebben. Hij roept op om na de publicatie van elk verslag stelselmatig een evaluatie met duidelijke impactindicatoren uit te voeren.

Brupartners betreurt het dat elk tweejaarlijks verslag los lijkt te staan van de vorige verslagen. Hij vindt het noodzakelijk om de impact van de aanbevelingen uit vorige verslagen te evalueren en om er rekening mee te houden bij de opstelling van het volgende verslag. Deze evaluatie zou de continuïteit van dit proces waarborgen.

Brupartners wenst dat het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting hem elk jaar een opvolging van elk verslag en de aanbevelingen zou kunnen verzekeren.

1.3 Focus op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Brupartners herhaalt dat er beter rekening moet worden gehouden met de realiteit en de specifieke kenmerken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In dit verband verwijst hij naar de opmerkingen die hij al in zijn vorige adviezen over de tweejaarlijkse verslagen van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting heeft gemaakt :

"Brupartners neemt akte van het feit dat het Steunpunt ter bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting gebruik maakt van bestaande indicatoren op nationaal en gewestelijk niveau om zijn bevindingen te onderbouwen en zijn aanbevelingen te formuleren. Zo zijn de in het tweejaarlijks verslag vermelde statistische elementen het resultaat van de analyse van - onder meer - de indicatoren in het Nationaal Actieplan Sociale Insluiting, in de verschillende instrumenten van de studiedienst van de Vlaamse regering of in die van het Institut wallon de l'évaluation, de la prospective et de la statistique. Er wordt eveneens rekening gehouden met de statistieken van de OCMW's, het Rijksregister en de Kruispuntbank van de

Sociale Zekerheid. Om inzicht te krijgen in de situatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden voornamelijk de gegevens van het Brussels Observatorium voor Gezondheid en Welzijn onderzocht.

*In dit verband betreft **Brupartners** dat de beschikbare statistieken van het BISA, [view.brussels](#) en [equal.brussels](#) niet als primaire bronnen worden gebruikt. Hoewel deze gegevens vaak in andere publicaties van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting worden opgenomen, zou een rechtstreekse raadpleging ervan toelaten om beter in te spelen op de specifieke kenmerken van Brussel.*

***Brupartners** juicht het toe dat zowel nationale als gewestelijke aspecten in aanmerking worden genomen. De armoedesituatie in het Brussels gewest is echter in vele opzichten specifiek. In het Brussels gewest leeft immers ongeveer een vijfde van de beroepsbevolking van een bijstandsuitkering of een vervangingsinkomen³. Bovendien is de migratiestroom in Brussel aanzienlijk en verwelkomt het Gewest veel "nieuwkomers". De hoge jeugdwerkloosheid, de sociale en sociaal-ruimtelijke ongelijkheden, de kinderarmoede, de hoge woonkosten, het aantal mensen zonder papieren, de aanwezigheid van veel eenoudergezinnen, een rijke stad en arme inwoners maken ook deel uit van het sociaaleconomisch landschap van Brussel. Uitgaande van de vaststelling dat in de grote steden van het land een groot deel van de armoede geconcentreerd is en de ongelijkheid het grootst is, acht **Brupartners** het van essentieel belang om rekening te houden met alle kenmerken van deze steden om situaties van armoede te bestrijden"⁴.*

Brupartners voegt eraan toe dat al deze specifieke sociaaleconomische, demografische en culturele eigenheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op de voorgrond werden geplaatst in de laatste welzijnsbarometer die door het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad werd gepubliceerd⁵.

1.4 Doelgroepen

In aansluiting op de nood aan een focus op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft **Brupartners** het dat een deel van het verslag niet specifiek gewijd is aan deze doelgroepen, die bijzonder kwetsbaar zijn en gemakkelijker in een situatie van armoede of bestaansonzekerheid terecht kunnen komen.

Brupartners denkt dan, voor wat dit verslag betreft, vooral aan eenoudergezinnen (waarbij in 87% van de gevallen een vrouw aan het hoofd staat), grote gezinnen en mensen zonder papieren. Er moet ook rekening worden gehouden met jongeren die in bestaansonzekerheid leven. Veel studenten moeten werken om hun studies te financieren, terwijl hun eerste zorg zou moeten zijn om voor deze studies te slagen. Jongeren die geen enkele vorm van inschakelingsuitkering ontvangen lopen ook een risico, omdat ze in veel gevallen helemaal geen inkomen hebben.

Met betrekking tot eenoudergezinnen verwijst **Brupartners** naar zijn adviezen over het Brussels gewestelijk actieplan ter ondersteuning van eenoudergezinnen⁶.

³ Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, [Welzijnsbarometer](#), Brussels Armoederapport, 2020.

⁴ [A-2022-073-BRUPARTNERS](#).

⁵ Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, [Welzijnsbarometer - Brussels rapport inzake armoede en de sociale en gezondheidsongelijkheden](#), 2023.

⁶ [A-2020-047-BRUPARTNERS](#), [A-2021-049-BRUPARTNERS](#) en [A-2023-060-BRUPARTNERS](#).

Wat mensen zonder papieren betreft, wijst **Brupartners** erop dat een zeer groot aantal van hen zich op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bevindt (minstens 50.000 personen in Brussel - wat overeenkomt met 4% van de Brusselse bevolking - op een totaal van 100.000-110.000 personen in België⁷), van wie velen ook geen woonplaats hebben. Gelet op hun bijzonder kwetsbare situatie zijn deze personen meer blootgesteld aan situaties van grote onzekerheid en hebben ze geen toegang tot welk recht dan ook. **Brupartners** is van mening dat geen enkele actie tegen armoede in Brussel zonder een diepgaande focus op deze specifieke groep kan worden overwogen.

Wat de regularisatie van mensen zonder papieren betreft, verwijst **Brupartners** ook naar de adviezen die hij over economische migratie heeft uitgebracht⁸.

2. Bijzondere beschouwingen (per hoofdstuk van het verslag)

2.1 Inkomen (I)

Brupartners juicht de inhoud en aanbevelingen van het verslag over dit thema met betrekking tot inkomen toe.

Brupartners benadrukt echter de bijzonder zorgwekkende situatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zoals aangegeven in de Welzijnsbarometer 2023, "*[is] het aandeel van de bevolking dat over een inkomen beschikt dat onder deze armoederisicogrens ligt, aanzienlijk groter in het Brussels Gewest dan in de andere twee gewesten. In het Brussels Gewest is het aandeel van de bevolking dat zich onder de armoederisicogrens situeert (30 %) significant groter dan in Vlaanderen (8 %) en Wallonië (18 %)*"⁹.

Brupartners geeft met name aan dat financiële onzekerheid een belangrijk en zeer problematisch gegeven is voor personen die in armoede leven. Het verslag stelt dat "*mensen in armoede die werken vaak onstabiele, laagbetaalde of deeltijdbanen hebben, afgewisseld met periodes zonder werk. Hun inkomen is vaak te laag, maar ook te onregelmatig en onvoorspelbaar om een toekomstperspectief op te bouwen. Hoewel een baan een belangrijke buffer biedt tegen armoede (...), moet een job voldoende stabiel zijn in de tijd om een minimale financiële zekerheid te bieden op lange termijn. Zo niet, laat "een job niet steeds toe uit de armoede te geraken" op een duurzame manier*"¹⁰.

Voor **Brupartners** lijkt het dan ook van essentieel belang om de kwaliteit van de tewerkstelling te verbeteren zodat werknemers aan armoede kunnen ontsnappen. Sommigen, in hoofdzaak vrouwen, hebben te kampen met de kosten van kinderopvang en de moeilijkheden om een plaats in een crèche te vinden. Dit zijn allemaal obstakels om aan het werk te gaan en te blijven. Om de toegankelijkheid tot werk en ondernemerschap voor vrouwen te verbeteren, steunt **Brupartners** de aanbeveling van de Brusselse Raad voor de Gelijkheid tussen vrouwen en mannen (RGVM) om "*het aantal kwalitatieve, toegankelijke publieke en non-profit opvangvoorzieningen met andere openingstijden dan de schooltijden en schoolvakanties te verhogen*"¹¹.

⁷ Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, [Welzijnsbarometer - Brussels rapport inzake armoede en de sociale en gezondheidsongelijkheden](#), 2023, blz. 11-13.

⁸ [A-2016-045-ESR](#), [A-2023-023-BRUPARTNERS](#) en [A-2024-011-BRUPARTNERS](#).

⁹ Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, [Welzijnsbarometer - Brussels rapport inzake armoede en de sociale en gezondheidsongelijkheden](#), 2023, blz. 25.

¹⁰ Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, [Tweejaarlijks verslag 2022-2023 « De financiële dimensie van armoede »](#), 2023, blz. 12-13.

¹¹ RGVM, « [Opdat in de wereld van morgen vrouwen en mannen gelijk behandeld worden !](#) », Memorandum 2024 met het oog op de regionale verkiezingen.

Daarnaast werd in het kader van de voorbereiding van het tweejaarlijks verslag 2020-2021 "*Solidariteit en armoede*" aangetoond dat "*de voorwaarden voor de toegang tot bepaalde soorten steun, zoals werkloosheidssteun, steeds moeilijker worden. Eén van de gevolgen hiervan is dat veel mensen van de sociale zekerheid in de bijstand terecht komen*"¹².

Volgens **Brupartners** lijkt het noodzakelijk om het administratieve traject voor toegang tot sociale bijstand te vereenvoudigen en te vermenschlijken om het groeiende fenomeen van non-take-up van rechten te beperken (*zie hieronder*).

In dit opzicht zijn **de representatieve werknemersorganisaties** en **de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector** van mening dat de kwestie van de afschaffing van het statuut van samenwonende, waarvan sprake in het verslag, een centraal thema is die tot bepaalde vormen van discriminatie leidt en de gezins- en sociale solidariteit belemmert.

Bovendien herhalen **de representatieve werknemersorganisaties** dat ze tegen de afschaffing van werkloosheidsuitkeringen in de tijd zijn.

2.2 Een stijgende levensduurte (II)

*"Koopkracht is goed ; keuzekracht is beter"*¹³

Brupartners vraagt om ervoor te zorgen dat essentiële goederen en diensten voor iedereen toegankelijk zouden blijven. Er zou met name een bijzondere aandacht naar eenoudergezinnen en grote gezinnen in Brussel moeten uitgaan.

Daarnaast benadrukt **Brupartners** de noodzaak om snelle en doeltreffende oplossingen te vinden voor wat de crisis inzake betaalbare huisvesting in Brussel betreft.

Voor het overige verwijst **Brupartners** naar alle beschouwingen die hij in zijn op 18 april 2024 aangenomen initiatiefadvies over energie- en waterarmoede heeft geformuleerd¹⁴.

2.3 Recht op bijkomende financiële ondersteuning (III)

Ten eerste herinnert **Brupartners** aan zijn beschouwingen inzake het sociaal tarief in het kader van zijn initiatiefadvies over energie- en waterarmoede, dat op 18 april 2024 werd aangenomen :

*" Brupartners vindt het noodzakelijk om de voorwaarden voor de toegang tot het sociaal tarief en de ondersteunende maatregelen te onderzoeken. Brupartners vraagt om een analyse van deze voorwaarden zodat het tarief kan worden toegekend aan meer personen die in nood verkeren (...)"*¹⁵.

Naast de bijkomende financiële steun die bepaalde personen voor hun energiekosten krijgen, benadrukt **Brupartners** de positieve impact van de uitbreiding van het MIVB-jongerentarief naar niet-studenten tussen 12 en 24 jaar.

¹² Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, [Tweejaarlijks verslag 2022-2023 « De financiële dimensie van armoede »](#), 2023, blz. 13.

¹³ *Ibidem*, blz. 11. Citaat uit een toespraak gehouden tijdens de overlegvergaderingen georganiseerd door het Steunpunt tot bestrijding van armoede in het kader van de opstelling van dit Tweejaarlijks verslag.

¹⁴ [A-2024-026-BRUPARTNERS](#).

¹⁵ [A-2024-026-BRUPARTNERS](#).

Tot slot moedigt **Brupartners** het behoud van de Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) aan, die ouderen die geen toereikend pensioen ontvangen in staat stelt om in fatsoenlijke omstandigheden te leven, en roept hij op om de non-take-up van dit recht tegen te gaan (*zie hieronder*).

2.4 Overmatige schuldenlast (IV)

Brupartners wil graag benadrukken dat het belangrijk is dat het ingevoerde beleid niet door een paternalistische visie op armoede wordt geleid. Volgens **Brupartners** zou het zien van armoede als het resultaat van een opeenvolging van verkeerde individuele keuzes neerkomen op het ontkennen van de collectieve en maatschappelijke verantwoordelijkheid voor het bestaan van armoedesituaties.

Brupartners roept de bevoegde overheden op om een doeltreffende strategie op te zetten om oplichting en agressieve en misleidende handelspraktijken te bestrijden. "*Mensen die in armoede leven kunnen immers kwetsbaarder zijn voor schulden veroorzaakt door misleidende commerciële praktijken op het internet*" of via de telefoon. Deze problematiek houdt overigens rechtstreeks verband met de financiële gevolgen van de digitalisering van diensten en van geld (*zie hieronder*).

2.5 De financiële gevolgen van de digitalisering van diensten en van geld (V)

Hoewel Brupartners de potentiële voordelen ervan erkent is **Brupartners** zo vrij om bepaalde elementen te herhalen die al naar voren werden gebracht in zijn advies over het tweejaarlijks verslag 2020-2021 "*Solidariteit en armoede*" met betrekking tot de digitalisering van de openbare diensten en de samenleving :

*Eerst en vooral herinnert **Brupartners** aan het belang van een gegarandeerde toegang tot alle openbare diensten. Deze diensten moeten voor iedereen fysiek toegankelijk blijven, zonder digitale toegang, en aan de burgers de mogelijkheid bieden om te praten en een ontmoeting te hebben met en een gekwalificeerd persoon voor de behandeling van hun dossier.*

*De digitale vooruitgang moet het mogelijk maken om de gelijke administratieve behandeling van de burgers te garanderen door drie belangrijke beginselen te volgen: eenvoud, toegankelijkheid, leesbaarheid en transparantie. Om deze principes te verwezenlijken, roept **Brupartners** op om de digitale inclusie onder de loep te nemen. Naar het voorbeeld van het in het Verenigd Koninkrijk gevoerde beleid moet een percentage van de schaalvoordelen, die de digitalisering oplevert, opnieuw worden geïnvesteerd in opleiding en ondersteuning van diegenen die het meest door deze kloof worden getroffen. Het is ook belangrijk dat de wijzigingen bij de toepassing van de ordonnantie "Once Only" een betere overgang van burgers van de ene status naar de andere mogelijk maken, zonder dat zij in een situatie terechtkomen waarin zij hun rechten niet kunnen opeisen. In die zin herinnert **Brupartners** aan zijn advies over het voorontwerp van ordonnantie "Once Only"¹⁶¹⁷.*

Daarnaast dringt **Brupartners** erop aan dat er over alle mogelijkheden die de burgers in het kader van de digitalisering van de samenleving worden geboden niet alleen goed zou worden gecommuniceerd, maar dat deze ook uitgebreid aan de gebruikers zouden worden verduidelijkt. Hierbij moet rekening worden gehouden met de specifieke kenmerken van de verschillende doelgroepen in Brussel, met

¹⁶ [A-2019-035-ESR](#).

¹⁷ [A-2022-073-BRUPARTNERS](#).

name de mate van afstand tot de digitale wereld en de mate van geletterdheid. Er moet ook adequaat en op grote schaal over bestaande initiatieven worden gecommuniceerd. In Brussel werd de steun voor de openbare computerruimtes (OCR's) opnieuw bevestigd. **Brupartners** is van mening dat personen die met de digitale kloof te maken hebben beter over het bestaan van deze ruimtes moeten worden geïnformeerd.

Met betrekking tot de digitalisering van geld en de diversificatie van betaalmiddelen roept **Brupartners** de overheden op om, in samenwerking met de banksector, het steeds vaker voorkomende fenomeen van phishing in te dammen, waarvan de gevolgen voor personen die al in een armoedesituatie verkeren dramatisch kunnen zijn (*zie hierboven* - punt 2.4).

Zoals hierboven vermeld, benadrukt **Brupartners** het feit dat de digitalisering van diensten kan leiden tot het ontnemen van rechten (*zie hieronder* - punt 2.6). De problematiek van non-take-up van rechten kan zich op elk moment in het aanvraagproces voordoen. Dit fenomeen is de afgelopen jaren overigens groter geworden en wordt duidelijk door de digitalisering van diensten versterkt. **Brupartners** is van oordeel dat dit een geschikt moment is om methoden te ontwikkelen om de processen voor het verkrijgen van rechten te automatiseren. Hij verwijst in dit verband naar zijn initiatiefadvies over het Plan voor digitale toegankelijkheid¹⁸.

2.6 Een effectieve toegang tot rechten (VI)

Brupartners maakt zich zorgen over de zeer alarmerende cijfers inzake non-take-up van rechten, met name met betrekking tot de inkomensgarantie voor ouderen (IGO). Volgens schattingen in het kader van het TAKE-project "wordt voor het hele land de non-take-up van het leefloon geschat op zo'n 45 %. De non-take-up van de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) wordt geschat op ongeveer 50 %" ¹⁹.

Brupartners juicht de aanbevelingen toe die het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting in het verslag met betrekking tot de effectieve toegang tot rechten ondersteunt.

Brupartners dringt sterk aan op de noodzaak om over meer gedetailleerde gegevens inzake deze non-take-up van rechten en de redenen voor dit fenomeen te beschikken. Heel vaak is het niet mogelijk om te bepalen of mensen ontmoedigd zijn in het proces om hun rechten aan te vragen (met name omwille van de administratieve last) of dat ze eenvoudigweg niet op de hoogte zijn van hun rechten. **Brupartners** is van mening dat deze gegevens van essentieel belang zijn om een doeltreffend beleid te kunnen voeren om deze non-take-up van rechten tegen te gaan.

3. Beschouwingen en voorstellen met betrekking tot de aanbevelingen

Brupartners neemt akte van de vele aanbevelingen in het verslag. Hij is van mening dat het gepast zou zijn om er een ernstige aandacht aan te besteden en om, voor zover mogelijk, passende antwoorden te geven. Dit met name op basis van de opeenvolgende analyses vanwege het Steunpunt tot

¹⁸ [A-2021-042-BRUPARTNERS](#).

¹⁹ Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad, [Welzijnsbarometer - Brussels rapport inzake armoede en de sociale en gezondheidsongelijkheden](#), 2023, blz. 54.

bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, die aantonen dat ondanks de vaststelling van doelstellingen inzake armoedebestrijding de situatie stagneert (of zelfs achteruitgaat).

Naast deze aanbevelingen stelt **Brupartners** voor dat het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting zijn gegevens in de toekomst met die van het BISA en het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad zou kruisen, om een solide balans van de armoedesituatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op te maken.

*
*   *